

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.07.2016

P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
<i>Kontroler</i>	Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/5/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Gimnazjum Nr 2 w Mielcu, 39-300 Mielec, ul. Grunwaldzka 7 (w dalszej treści – Gimnazjum lub Szkoła).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Małgorzata Waclawska – Dyrektor Gimnazjum nr 2 w Mielcu, od dnia 27 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Gimnazjum zorganizowało pracę uczniom w sposób nie w pełni zgodny z zasadami higieny procesu nauczania. Wprawdzie w przypadku wszystkich oddziałów, których plany zajęć poddano analizie (12) stwierdzono zachowanie zasady równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, ale w trakcie roku szkolnego w planach lekcji 67% zbadanych oddziałów stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji² po 5-tej lekcji, a w przypadku 25% zbioru badanych oddziałów skumulowano w jednym dniu zajęcia z tego typu przedmiotów. Wystąpiło 25% przypadków lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji na ostatniej lekcji w danym dniu. Zajęcia lekcyjne rozpoczynały się o stałej porze, a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie była większa niż 1 godzina. Uwzględniono natomiast zasadę naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze.

Gimnazjum zapewniło uczniom zasadniczo bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Niewątpliwie możliwość korzystania przez uczniów z: sal dydaktycznych będących w dobrym stanie sanitarno-higienicznym, zawierających wyposażenie dostosowane do warunków ergonomii, dostęp do: biblioteki, gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz zabezpieczenie dostępu uczniów do treści niepożądanych w Internecie udostępnionym przez Szkołę stanowią istotny pozytywny element w ogólnej ocenie stworzonych warunków nauczania.

W ocenie NIK warunki wydawania obiadów w pomieszczeniu stołówki szkolnej spełniały wymogi techniczne i sanitarne. Stan terenu Gimnazjum oraz okalającej budynek nawierzchni był właściwy do bezpiecznego wykorzystania przez uczniów.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Matematyka, chemia, fizyka.

Zapewnienia bezpieczeństwa pobytu uczniów gwarantowały odpowiednio wyposażone apteczki szkolne i przygotowanie ratownicze wytypowanych nauczycieli. Szkoła udzielała pierwszej pomocy poszkodowanym w zdarzeniach (urazy na lekcjach wf), a dokumentację obrazującą procedury postępowania w warunkach zdarzeń losowych prowadzono poprawnie.

Wystąpienie podczas kontroli tornistrów 42 przypadków przekroczeń 10% masy ciała ucznia, w ocenie NIK pośrednio może wynikać z braku zapewnienia przez Szkołę uczniom szafek indywidualnych lub innego sposobu pozostawiania przez nich w Szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu
faktycznego

1.1. Według stanu na 30 września 2015 r. do Gimnazjum Nr 2 w Mielcu uczęszczało 671 uczniów (z tego 519 spoza obwodu), kontynuujących naukę w 24 oddziałach, w tym 9 w klasie I, 8 w klasie II i 7 w klasie III.

Liczba uczniów w oddziałach klasy I wahała się od 26 uczniów do 30 uczniów; w oddziałach klasy II od 25 do 27 uczniów; w oddziałach klasy III od 29 do 31 uczniów. Kontrolą objęto: z klasy I oddziały: 1E, 1F, 1G, 1H; z klasy II – 2A, 2B, 2C, 2D; z klasy III – 3D, 3E, 3F, 3G.

(dowód: akta kontroli str. 11-13)

1.2. Kontrola organizacji pracy uczniów pod kątem tworzenia rozkładów zajęć zgodnie z zasadami organizacji pracy umysłowej ucznia, przeprowadzona w odniesieniu do planów lekcji wybranych 12 oddziałów, wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach zajęcia rozpoczynały się o stałej porze (różnica pomiędzy dniami była nie większa niż jedna godzina). Różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia, w przypadku wszystkich kontrolowanych oddziałów, nie była większa niż jedna godzina;
- w czterech oddziałach występowały dni, w których przedmioty wymagające zwiększonej koncentracji łączono w tzw. bloki, tj. w klasie 2A we wtorek zaplanowano kolejno: matematyka, język polski, fizyka, informatyka, język niemiecki, chemia i w klasie 2D w piątek zaplanowano kolejno: język polski, chemia, religia, matematyka, język angielski, fizyka, godzina wychowawcza oraz w klasie 3D we wtorek zaplanowano kolejno: matematyka, fizyka, język polski, język angielski, chemia, godzina wychowawcza i w klasie 3E we wtorek zaplanowano kolejno: zajęcia techniczne, chemia, język polski, matematyka, fizyka, język angielski, język niemiecki;
- w żadnym oddziale nie stwierdzono występowania dni, w których zaplanowano tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji;
- w sześciu oddziałach stwierdzono przypadki lokowania przedmiotu, wymagającego zwiększonej koncentracji (matematyka) na ostatnich lekcjach, tj. w klasie 1F w środę i czwartek na 6-tej (lekcji, w klasie 3F w środę na 7-jej lekcji, w klasie 3G we wtorek i na 6-tej lekcji, oraz - w klasie 1E w poniedziałek i wtorek na 6-tej lekcji, w klasie 2C w piątek na 6-tej lekcji, w klasie 3D w piątek na 6-tej lekcji,
- w dwunastu oddziałach wystąpiły przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji po piątej godzinie lekcyjnej³;

³ tj.: klasa 1F – matematyka w środę i czwartek na 6-tej lekcji, klasa 1H – matematyka w poniedziałek na 6-tej i matematyka w czwartek na 6-tej lekcji, klasa 2C – chemia w piątek na 6-tej lekcji, klasa 2B – matematyka i chemia kolejno we wtorek i środę na 6-tej lekcji, klasa 2D – fizyka we wtorek na 6-tej lekcji, klasa 3D – matematyka we wtorek na 6-tej lekcji, klasa 3F – matematyka w środę i fizyka w piątek odpowiednio na 7-mej i

- planowana długość przerw między zajęciami to: najkrótsza 10 minutowa między kolejnymi lekcjami za wyjątkiem przerwy 15 minutowej pomiędzy lekcją 4 i 5, w każdy dzień tygodnia, dla każdego oddziału.

Dyrektor Gimnazjum Małgorzata Waclawska wyjaśniła przyczyny występowania w planie lekcji dni, w których nastąpiła kumulacja przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji oraz przypadki lokowania przedmiotu wymagającego zwiększonej koncentracji na ostatniej lekcji i lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji po piątej godzinie lekcyjnej, następująco: *przypadki kumulacji przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji uczniów oraz ich lokowanie na ostatnich lekcjach w tym powyżej 5 lekcji spowodowane jest koniecznością umieszczenia 1005 godzin dla 24 oddziałów w tym 440 godzin w podziale na grupy. Są to jednak nieliczne przypadki, zważywszy na dużą liczbę wszystkich godzin. Jeśli istnieją takie możliwości to w przypadku zmiany planu zajęć przypadki kumulacji są weryfikowane.*

1.3. Zajęcia wychowania fizycznego lokowane były we wszystkich godzinach dziennego rozkładu zajęć, po których przerwy trwały od 10 do 15 minut, w przypadku każdego z oddziałów.

(dowód: akta kontroli str. 3-10 i 14-16)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, iż nie wszystkim uczniom plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych utworzono z zachowaniem zasad higieny pracy umysłowej.

Ustalone
nieprawidłowości

W przypadku 4 oddziałów, zajęcia z przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji skumulowano w jednym dniu, co stanowiło naruszenie zasady równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, określonej w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴, zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

We wszystkich 12 zbadanych oddziałach, stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji po piątej lekcji. W przypadku 6 oddziałów wystąpiło zjawisko lokowania przedmiotu wymagającego zwiększonej koncentracji (matematyki) na ostatniej lekcji w danym dniu, tj. szóstej lub siódmej.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że *przypadki kumulacji przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji uczniów oraz ich lokowanie na ostatnich lekcjach w tym powyżej 5 lekcji spowodowane jest koniecznością umieszczenia 1005 godzin dla 24 oddziałów w tym 440 godzin w podziale na grupy.*

(dowód: akta kontroli str. 16)

Ocena cząstkowa

Gimnazjum zorganizowało pracę uczniom w sposób nie w pełni zgodny z zasadami higieny procesu nauczania. We wszystkich 12 oddziałach, których plany zajęć poddano analizie, wystąpiło lokowanie po piątej lekcji przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji. Stwierdzono również, w przypadku 4 oddziałów łączenie w jednym dniu, w bloki, po dwa przedmioty tego typu. W przypadku 6 oddziałów wystąpiło lokowanie przedmiotu wymagających zwiększonej koncentracji (matematyki) na ostatniej lekcji w danym dniu.

6-tej lekcji, klasa 3G – chemia w poniedziałek na 6-tej, matematyka we wtorek, czwartek i piątek na 6-tej lekcji; klasa 2C – matematyka w środę i piątek na 6-tej lekcji, klasa 3D – matematyka w piątek na 6-tej lekcji, klasa 3E – matematyka w piątek na 6 lekcji, klasa 3G – chemia w poniedziałek i matematyka w środę na 7-mej lekcji.

⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr. 6, poz. 69 ze zm.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole

2.1. Gimnazjum, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ (dalej: ustawa o systemie oświaty), zapewniło uczniom możliwość korzystania z biblioteki codziennie w czasie trwania lekcji⁶.

Statut Gimnazjum Nr 2 w Mielcu zawierał zapis, że biblioteka szkolna jest pracownią szkolną, służącą realizacji potrzeb i zainteresowań uczniów, zadań dydaktyczno-wychowawczych Gimnazjum, doskonaleniu warsztatu pracy nauczyciela, popularyzowaniu wiedzy pedagogicznej wśród rodziców oraz w miarę możliwości wiedzy o regionie. (...) Zasady współpracy biblioteki szkolnej z uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi bibliotekami zawarte są w Regulaminie biblioteki.

Statut Gimnazjum nie zawiera ustaleń dotyczących organizacji świetlicy i takiej świetlicy w okresie objętym kontrolą w Gimnazjum nie prowadzono. Dyrektor Gimnazjum Małgorzata Waclawska wyjaśniła, że (...) *nie została zorganizowana świetlica. Rodzice uczniów nie zgłaszają potrzeb w tym zakresie. Uczniowie samodzielnie dojeżdżają po zajęciach do domu. W przypadku, gdy uczeń przyjeżdża przed rozpoczęciem swoich zajęć lub oczekuje na zajęcia dodatkowe, ma możliwość skorzystania z czytelni w bibliotece szkolnej, czynnej codziennie od 7.30 – 15.30. W przypadku uczniów zwolnionych z zajęć wychowania fizycznego lub nieuczęszczających na religię w porozumieniu z rodzicami ustala się, że dzieci w tym czasie pozostają pod opieką nauczycieli bibliotekarzy (środkowe lekcje) lub rodziców (pierwsze lub ostatnie lekcje). Informację o ustaleniach zapisuje się w ewidencji zwolnień z zajęć na dany rok szkolny.*

(dowód: akta kontroli str. 15-21)

Gimnazjum korzystało z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, który stanowiła sala gimnastyczna.

Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że *w związku z budową szkolnej hali sportowej dawne boisko szkolne zostało wyłączone z użytkowania. Z informacji uzyskanych z organu prowadzącego szkołę wynika, że powstał wstępny projekt zagospodarowania terenów wokół Szkoły wraz z boiskami sportowymi.*

Według stanu na dzień 14 kwietnia 2016 r. przed wejściem na salę sportową umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego, w tym informacja o koniecznym nadzorze nauczyciela.

Stan techniczny i zasady korzystania z tych urządzeń zapewniały uczniom bezpieczeństwo poprzez: zapewnienie równej nawierzchni sali gimnastycznej; właściwie umocowane bramek i koszy do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się mogłoby stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących.

(dowód: akta kontroli str. 15-16 i 22-24)

2.2. Teren Gimnazjum spełniał wymogi w zakresie bezpieczeństwa, tj. rozmieszczono plan ewakuacji Szkoły w widocznych miejscach, we wszystkich

⁵ Dz. U. z 2015, poz. 2156 ze zm.

⁶ W pierwszym semestrze: w poniedziałki, czwartki i piątki w godzinach od 8.00 do 14.00, we wtorki i środy od 8.00 do 15.00. W drugim semestrze w piątki od godz. 7.30 do 13.30 i w pozostałe dni od 7.30 do 14.00.

skrzydłach obiektu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp. Drogi ewakuacyjne oznaczono w sposób wyraźny i trwały używając standardowych oznaczeń w postaci zielonych strzałek na korytarzach i schodach oraz opisy wyjść awaryjnych na drzwiach wejściowych do budynku (wejście główne i wyjścia awaryjne od zaplecza).

Teren Gimnazjum jest ogrodzony przesłami z siatki drucianej i żelaznych prętów. Na terenie Gimnazjum zapewniono właściwe oświetlenie. Zapewniono równą nawierzchnię dróg i przejść.

Otwory kanalizacyjne studzienek i inne zagłębienia na terenie Szkoły zakryto odpowiednimi, standardowymi metalowymi pokrywami, z możliwością ich usunięcia tylko przy pomocy specjalistycznych narzędzi (klucza).

Szklaki komunikacyjne wychodzące poza teren Gimnazjum zabezpieczono w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię, tj. zainstalowano płotki i łańcuchy na metalowych słupkach pokrytych barwami sygnalizacyjnymi.

Miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których jest wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym, były odpowiednio oznakowane standardowymi tabliczkami i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem przez zamknięcie na klucz.

Schody wyposażone były w balustrady zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Nie stwierdzono śliskości schodów, które dodatkowo pokryte były farbami sygnalizacyjnymi. Konstrukcja schodów wewnętrznych nie powoduje występowania otwartych przestrzeni między biegami schodów.

(dowód: akta kontroli str. 22-25)

2.3. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniono ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki do higieny osobistej, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

2.4. Meble edukacyjne (stoły, krzesła) znajdowały się w dobrym stanie technicznym, posiadały wymagane certyfikaty i atesty oraz były dostosowane do wymogów ergonomii dla uczniów klas gimnazjalnych, zgodnie z § 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*. Sprzęty, z których korzystają uczniowie dostosowane były do wymogów ergonomii, za wyjątkiem dwóch przypadków na 321 uczniów z 12 oddziałów objętych badaniem PPIŚ. Inspekcja sanitarna odnotowała, że „w przypadku 2 uczniów stwierdzono nie dostosowanie stanowiska pracy do wymogów ergonomii (klasa IE): wzrost uczniów wynosił 140,5 cm (wymagane meble oznakowane nr 3 lub 4) oraz 145,5 cm (wymagane meble oznakowane nr 4)”.

W okresie objętym kontrolą nie doposażano Gimnazjum w nowy sprzęt wymagający atestów.

(dowód: akta kontroli str. 26-43)

2.5. Oddziały objęte kontrolą dysponowały powierzchniami sal lekcyjnych zapewniającymi bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w nich, choć w 8 przypadkach na 12 badanych oddziałów powierzchnia sali nie przekraczała 2 m² na jednego ucznia. Najniższa wartość powierzchni sali na jednego ucznia wynosiła 1,61 m², a w przypadku 1 oddziału powierzchnia sali zapewniała przestrzeń 3,5 m² na ucznia.

Zdaniem NIK, Szkoła powinna dążyć do zapewnienia w salach lekcyjnych minimum 2 m² powierzchni na jednego ucznia, co pozwoliłoby zagwarantować w większym stopniu komfort nauki oraz zaspokoić potrzeby psychoruchowe uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 11)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

2.6. Na terenie Gimnazjum zorganizowano żywienie uczniów. Stołówkę prowadził podmiot gospodarczy.

W przypadku podawania gorących posiłków stołówka zapewniała ich spożycie w wydzielonej jadalni (§ 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny).

Stan sanitarny pomieszczeń (kuchnia, jadalnia), potwierdzony raportem PPIS z dnia 26.04.2016 r. był prawidłowy.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 29 i 44-46)

2.7. Stan sanitarny pozostałych pomieszczeń Szkoły, potwierdzony raportem Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Mielcu (z dnia 26.04.2016 r.), był zgodny z obowiązującymi normami.

(dowód: akta kontroli str. 26-43)

2.9. W Gimnazjum funkcjonuje szatnia dająca uczniom możliwość pozostawienia odzieży wierzchniej.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

2.10. Brak było w Szkole indywidualnych szafek na pozostawianie części podręczników przez gimnazjalistów, a tylko zapewniano możliwość w dozorowanej szatni klasowej, z oddzielnymi boksami, możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych (§ 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny). Mimo tego, jak wyjaśniła Dyrektor Gimnazjum, *uczniowie nie pozostawiają podręczników i nie zgłaszają takich potrzeb. W większości przypadków do szkoły przynoszą tylko nieliczne podręczniki gdyż korzystają z nich podczas nauki w domu.*

(dowód: akta kontroli str. 14-15 i 22-24)

2.11. Gimnazjum podejmowało działania na rzecz „lekkich tornistrów”, a sposoby zaprezentowała Dyrektor Gimnazjum wyjaśniając, że *w szkole na większości przedmiotów nauczyciele korzystają z pomocy multimedialnych (np. e-podręcznik, prezentacje multimedialne, platformy edukacyjne) i nie wymagają od uczniów noszenia podręczników na lekcje lub ustalają, na które zajęcia podręczniki są niezbędne (zwykle wystarczy jeden podręcznik na ławkę). Na części przedmiotów nauczyciele w ogóle nie wymagają podręczników lub podręczniki zakupione zostały do biblioteki szkolnej i są wypożyczone na zajęcia w razie potrzeby (plastyka, muzyka, informatyka, technika). Gdyby jednak uczeń chciał pozostawić podręczniki w szkole, ma do dyspozycji dozorowaną i zamkniętą szatnię klasową.*

W trakcie badania 300 uczniów w 12 oddziałach, prowadzonego przez PPIS w Mielcu, ciężar tornistrów/plecaków 258 uczniów nie przekraczał przedziału do 10% masy ciała ucznia, 41 pozostawało w przedziale 10-15%, a w przypadku 1 ucznia ciężar tornistra wynosił 15,6% masy ciała ucznia.

(dowód: akta kontroli str. 14-15 i 26-43)

2.12. Gimnazjum zapewnia uczniom dostęp do Internetu. Uczniowie mieli dostęp do sieci Wi-Fi, w której skutecznie zabezpieczono dostęp do treści niepożądanych.

Gimnazjum zapewniło uczniom dostęp do Internetu na 44 stanowiskach komputerowych, w tym w: sali nr 37 – 10 komputerów, sali 25 – 15, w sali nr 4 – 15 i w bibliotece – 4 komputery. Wszystkie komputery połączone były siecią kablową i były zabezpieczone przed dostępem uczniów do treści niepożądanych.

W trakcie kontroli badano zabezpieczenie sieci przed dostępem uczniów do treści niepożądanych przy użyciu haseł trzech wybranych stron zawierających treści niepożądane, w odniesieniu do 5 stanowisk komputerowych (50%) w sali nr 37, 5

stanowisk (30%) w sali nr 25, 5 stanowisk (30%) w sali nr 4 oraz 100% stanowisk komputerowych w bibliotece. We wszystkich przypadkach witryna była nieosiągalna.

(dowód: akta kontroli str. 47-51)

2.13. Szkoła, stosownie do art. 67 ust. 1 pkt. 4 ustawy o *systemie oświaty*, zapewniła uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Uczniowie mieli możliwość skorzystania z usług pielęgniarskich codziennie w godz. od 7³⁰ do 15³⁰.

Gimnazjum zawarło w dniu 4 grudnia 2008 r. umowę na udzielanie świadczeń w zakresie profilaktycznej opieki i pomocy przedlekarskiej, realizowanych przez „pielęgniarkę szkolną” - Indywidualna Praktyka Pielęgniarska.

Wymagane pomieszczenia Szkoły wyposażone były w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy (z ważnym terminem przydatności do użycia) i instrukcję udzielania tej pomocy. W apteczki wyposażone były: pokój nauczycielski, pokój nauczycieli w-f, pracownia chemiczna, stolarnia (pracownia konserwatorów sprzętu szkolnego), dyżurka, a ponadto gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej i kuchnia.

Stosownie do § 21 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*, nauczyciele Gimnazjum - prowadzący zajęcia wychowania fizycznego, zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy, na specjalistycznych kursach z wymiarem 12 godzin (zaświadczenia z dnia 10.11.2014 r.), realizowanych przez Szkołę Ratownictwa Medycznego w Mielcu⁷.

(dowód: akta kontroli str. 22-24 i 52-64)

2.14. Na terenie Gimnazjum w okresie objętym kontrolą wystąpiło 6 zdarzeń zakwalifikowanych przez Szkołę jako wypadek. Analiza realizacji przez Szkołę obowiązków w sytuacji wystąpienia tego typu zdarzenia wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach zapewniono poszkodowanym opiekę, w szczególności poprzez sprowadzenie fachowej pomocy⁸, jak i udzielenie pierwszej pomocy, a następnie przekazanie pod opiekę rodzicom;
- prawidłowo prowadzono rejestr wypadków, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*;
- sporządzano we wszystkich przypadkach protokół powypadkowy, o którym mowa w § 43 ust. 2 i 3 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*;
- każdorazowo zawiadamiano o wypadku podmioty, wymienione w § 41 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia w *sprawie bezpieczeństwa i higieny*, w tym organ prowadzący i Radę Rodziców.

W sprawie środków podjętych w celu zapobieżenia wypadkom Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że *w celu zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu uczniów w szkole na bieżąco analizowane są: stan techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan techniczny urządzeń oraz sprzętu sportowego, zdarzenia z udziałem uczniów głównie na zajęciach wychowania fizycznego. W ramach nadzoru pedagogicznego dokonywane są kontrole dyżurów nauczycielskich oraz obserwacja zajęć wychowania fizycznego pod kątem bezpieczeństwa uczniów. W rekomendacjach wynikających z nadzoru pedagogicznego 2014/2015 uwzględniono punkty dotyczące bezpieczeństwa uczniów w szkole. Rekomendacje wynikające z prowadzonej kontroli: a) zwracać uwagę na zaznaczanie nieobecności na*

⁷ W programie szkolenia: organizacja pierwszej pomocy, resuscytacja,, nagłe stany zagrożenia życia, postępowanie w przypadku osoby z obrażeniami, pierwsza pomoc – sytuacje szczególne.

⁸ W 1 przypadku - interwencja pielęgniarki szkolnej i lekarza rodzinnego, w 2 przyp. – wezwano pogotowie ratunkowe, w 3 przyp. - udzielono pomocy w Szkole stosując zimny okład.

wszystkich zajęciach lekcyjnych w danym dniu, b) podczas dyżurów zwracać szczególną uwagę na bezpieczeństwo uczniów w korytarzu prowadzącym do sklepiku uczniowskiego, przy toaletach i szatniach wychowania fizycznego, c) podczas zajęć wychowania fizycznego we wszystkich klasach przeprowadzić pogadanki na temat bezpiecznych zachowań uczniów, d) w okresie maj – czerwiec i wrzesień uwzględnić dyżury na zewnątrz budynku szkoły.

We wszystkich protokołach powypadkowych wskazano środki zapobiegawcze, zgodnie z pkt 10 wzoru protokołu powypadkowego.

(dowód: akta kontroli str. 16 i 65-66)

2.15. Dyrekcja Gimnazjum przeprowadziła kontrolę zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły oraz określała kierunki ich poprawy. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny przed rozpoczęciem roku szkolnego, a wyniki kontroli zostały zawarte w protokole z dnia 25 sierpnia 2015 r. Nie formułowano zaleceń.

Dyrektor Gimnazjum, w korespondencji z dnia 25 sierpnia 2015 r., kierowanej do organu prowadzącego (Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Mielcu), potwierdziła w wyniku kontroli „gotowość do rozpoczęcia zajęć po wakacjach”.

(dowód: akta kontroli str. 67-71)

2.16. W okresie objętym kontrolą w Szkole nie były realizowane kontrole zewnętrzne w zakresie zapewnienia w szkole bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli str. 25)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niedostosowaniu, w przypadku dwóch stanowisk pracy, do zasad ergonomii.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, otoczenie i obiekt Gimnazjum spełniały wymogi w zakresie bezpieczeństwa uczniów. Również meble edukacyjne charakteryzowały się dobrym stanem technicznym, choć korekty rozmiaru mebli edukacyjnych wymagało dwa stanowiska pracy uczniów. W Gimnazjum funkcjonuje szatnia dająca uczniom możliwość pozostawienia odzieży wierzchniej, a także możliwość pozostawienia w dozorowanej szatni klasowej podręczników. Jednakże w ocenie NIK taki sposób zabezpieczenia podręczników (brak indywidualnych szafek), nie jest rozwiązaniem optymalnym. Prowadzone w Gimnazjum działania na rzecz lekkich podręczników skutkowało tym, że ciężar tornistrów/plecaków uczniów, w trakcie prowadzonych badań, nie przekraczał przedziału 10-15% masy ciała ucznia, jednakże przekroczenie ciężaru 10% nastąpiło w przypadku 42 uczniów.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.

1. Zapewnienie wszystkim uczniom sprzętu szkolnego zgodnego z zasadami ergonomii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia czerwca 2016 r.

Kontroler
Władysław Tabasz
Doradca prawny

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis